

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 16Csp/171/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120211743
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Drimák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8120211743.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Michalom Drimákom, PhD. v právnej veci žalobcu: Q. X., B.. XX.X.XXXX, X. C. T. X, L., právne zastúpený Mgr. Ondrej Barna, advokát, so sídlom Zámocká 529/34, 091 01 Stropkov proti žalovanému: POHOTOVOSŤ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, právne zastúpený JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka, so sídlom Majerníkova 3479/3A, 841 05 Bratislava o primerané fin. zadosťučinenie 300 eur takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 100 eur, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.
- III. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 12.10.2020 domáhal od žalovaného zaplataenia primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 300 eur. Žalobu odôvodnil tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 14 C 105/2016 rozsudkom zo dňa 8.3.2019 (právoplatný 1.6.2019) bol úspešný v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia. Ako spotrebiteľ si uplatnil satisfakciu za porušenie spotrebiteľských práv, proti čomu sa musel brániť podaním pôvodnej žaloby. Primerané zadosťučinenie má naplniť požiadavku účinného, sankčného, odradzujúceho prostriedku ochrany, aby sa dodávateľ už nedopúšťal recidívy, ale má mať aj funkciu relutárnu, preto žiadal priznať sumu primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 300 eur. Žiadal priznať aj náhradu trov konania.

2. Žalovaný so žalobou v písomnom podaní doručenom súdu 9.11.2020 nesúhlasil. Vyslovil názor o absencii dôvodu a výšky zadosťučinenia. Uviedol, že neexistuje žiaden dôvod na priznanie žalovanej sumy s tým, že žalobca už v pôvodnom konaní bol sankcionovaný. Dôvodil, že priznanie finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné napraviť inak. Namietal zneužívanie inštitútu primeraného zadosťučinenia. Inštitút primeraného zadosťučinenia by nemal slúžiť na duplicitné uplatnenie práva. Dôvodil tiež, že musia byť kumulatívne splnené viaceré predpoklady pre úspešné uplatnenia tohto práva. Navrhol žalobu zamietnuť.

3. Podľa § 297 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len Cs.p.) súd na prejednanie sporu nariadi pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1 000 eur.

4. Podľa § 219 ods. 3 C.s.p. vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie všetkými dôkaznými prostriedkami, ktoré súdu predložili alebo označili účastníci konania, pričom zistil tento skutkový stav:

6. Rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 14 C 105/2016 rozsudkom zo dňa 8.3.2019 (právoplatný 1.6.2019) v právnej veci žalobcu Q. X., B.. XX.X.XXXX proti žalovanému: POHOTOVOST', s.r.o., súd rozhodol, že žalovaný je povinný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenia vo výške 196 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 27.4.2016 a žalobcovi zároveň priznal oproti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

7. Na základe zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie právne uzatvára:

8. Je nepochybné, že vyššie uvedená úverová zmluva, ktorá bola pôvodne uzavretá medzi účastníkmi konania je spotrebiteľskou zmluvou s poukazom na § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“).

9. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

10. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z. z. osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé prívodiť spotrebiteľovi ujmu.

11. Podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

12. Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzať tohto ustanovenia, sú neplatné.

13. Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

16. Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

17. Podľa § 53 ods. 3 OZ ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

18. Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

19. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z. z. možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie Zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia

primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené Zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

20. V prejednávanej veci však možno konštatovať, že zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi spočívajúcu v nezákonnom preplatení pôžičky a teda k strate finančných prostriedkov. Pri finančných službách je odopreté plnenie veriteľovi na základe jeho žaloby výlučne z dôvodu, že sa vyžaduje bez platného právneho dôvodu (nedostatok zmluvnej náležitosti) alebo ide o nekalú obchodnú prax, príp. neprijateľnú zmluvnú podmienku. Z uvedeného teda nepochybne vyplýva, že žalovaný zneužil svoje postavenie tým, že zmluva nemala podstatné náležitosti a bola vyslovená jeho bezúročnosť a bezpoplatkovosť.

21. Žalobca musel aktívne uplatňovať svoje práva podaním žaloby a súd v prejednávanej veci s prihliadnutím na vyššie uvedené dospieva k záveru, že výška nemajetkovej ujmy v prípadoch podľa § 3 ods.5 zákona o ochrane spotrebiteľa môže, ale aj nemusí, zodpovedať výške finančnej ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila.

22. Pri výklade § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. treba akcentovať, že zákonodarca formuloval uvedené ustanovenie tak, že ak porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu (Bez toho, aby ujma nastala alebo čo len hrozila. Postačuje spôsobilosť porušenia práva alebo povinnosti viesť k ujme spotrebiteľa.), tak základ nároku na finančné zadosťučinenie je daný (arg. „má právo“). Ani analogicky nemožno aplikovať § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka (Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.), keďže zákon č. 250/2007 Z. z. žiadnu postupnosť satisfakčných prostriedkov neustanovuje a rovnako neustanovuje, že k právu na finančné zadosťučinenie za porušenie spotrebiteľského práva spôsobom, ktorý môže privodiť ujmu spotrebiteľovi je potrebná určitá intenzita.

23. Spôsobom vyššie uvedeným určenú výšku peňažného zadosťučinenia súd považuje za primeranú a dodávateľ má jednoduchú možnosť jej plateniu, prípadne aj iným zodpovednostným následkom sa v iných úverových prípadoch vyhnúť, a to tým, že bude podnikat' v rámci pravidiel stanovených právnymi predpismi SR.

24. Súd prvej inštancie vyhodnotil výšku náhrady primeraného finančného zadosťučinenia, pričom v podstate považoval základ nároku za daný. Vzhľadom na to, že žalovaný si vo vzťahu k žalobcovi uplatňoval na základe absencie zmluvných podmienok, resp. ich neprijateľnosti bezdôvodne sumu 196 eur, ktorá bola žalobcovi právoplatne priznaná, vyvolal u neho stav právnej neistoty, ktorý mohol/musel riešiť podanou žalobou.

25. Súd prvej inštancie ďalej dôvodí, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak (hoci aj minoritne) funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

26. Je potrebné tiež akcentovať, že bol to v tomto konaní žalovaný (v kontraktačnom procese veriteľ), kto porušil spotrebiteľské práva, preto musí znášať aj riziko multiplikačného žalobného efektu, všetko vo svetle toho faktu, že je to žalobca, kto je pri iniciácii sporu tzv. dominus litis. Úspešnosť žalobcu v spore o vydanie bezdôvodného obohatenia nebola sporná, teda došlo k naplneniu hypotézy právnej normy viazanej na inštitút primeraného zadosťučinenia.

27. Súd preto považoval, z dôvodov ako sú uvedené vyššie, za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 100 eur a to s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobcu ako spotrebiteľa, ktoré nemusí byť v rovnakej numerickej vyjadrenej výške, ako ujma, ktorá hrozila. Súd

preto priznal žalobcovi reflektujúc zásadu primeranosti a spravodlivosti primerané zadostučinenie za porušenie jej spotrebiteľských práv vo výške 100 eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

28. Súd prvej inštancie zdôrazňuje aj fakt, že účelom priznania primeraného finančného zadostučinenia pri porušení práv nemá byť na jednej strane len odradenie dodávateľa od takýchto praktík, ale na druhej strane nemá byť ani nástrojom obohatenia sa pre druhú stranu sporu.

29. Napokon sa sú prvej inštancie zaoberal otázkou, aké konkrétne práva žalobcu boli porušené. Je potrebné zdôrazniť, že práva žalobcu boli bezpochyby porušené, keďže o tom svedčí úspech v spore v základnom konaní, vo veci vydania bezdôvodného obohatenia a určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky. Už toto základné konanie vytvára právny rámec pre uplatnenie si nároku na primerané finančné zadostučinenie, keďže vychádza priamo zo znenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Je preto možné vyvodiť, že samotné úspešné uplatnenie porušenia práva vytvára rámcový právny základ pre uplatnenie si práva na primerané finančné zadostučinenie, ktorého výška je už na posúdení súdu.

30. Je nepochybné, že žalobca už v pôvodnom konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia musel podstúpiť súdne konanie, aby sa domohol svojich práv, pričom v pôvodnom konaní bol úspešný.

31. Súd prvej inštancie podrobil priznanú sumu aj v kontexte princípu primeranosti., poukazujúc aj na tzv. Paretovo optimum. Jedná sa z ekonomického pohľadu o taký stav spoločnosti, kedy žiadny jednotlivec, alebo skupina už nemôže dosiahnuť lepšie postavenie bez toho, aby sa postavenie iného subjektu zhoršilo. Ide o rovnovážny stav, kedy ak sa chce mať niekto lepšie, než ako sa má, môže tak urobiť len na úkor iného.

32. Súd má za to, že negatívny dopad na žalovaného je ďaleko menší, prihliadajúc na princíp proporcionality, ako pozitívny dopad na žalobcu, všetko vo svetle tej skutočnosti, že to bol práve žalovaný, ktorý imperfektnou zmluvou porušil spotrebiteľské práva, v tomto konaní žalobcu a v kontraktáčnom procese dlžníka.

33. Na základe vyššie uvedeného súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

34. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

35. Podľa § 255 ods. 2 C.s.p., ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

36. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Žalobca bol v konaní plne úspešný, preto má žalobca voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Pre výpočet trov právneho zastúpenia sa bude vychádzať z výšky priznanej sumy, pretože žalobca bol úspešný v základe nároku, ktorého výška záležala na posúdení súdu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže

odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.